

POSTANOWIENIE

Dnia 19 lipca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Leszek Bielecki

w sprawie z odwołania K. W. – D.
od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Lublinie
o ustalenie istnienia obowiązku ubezpieczenia społecznego,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 19
lipca 2023 r.,
na skutek skargi kasacyjnej odwołującej się od wyroku Sądu Apelacyjnego w
Lublinie
z dnia 27 czerwca 2022 r., sygn. akt III AUa 595/20,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od skarżącej na rzecz pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Lublinie kwotę 240 zł (dwieście czterdzieści złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

[mc]

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z 27 czerwca 2022 r., III AUa 595/20, po rozpoznaniu apelacji odwołującej się K. W. – D., w sprawie o ustalenie istnienia obowiązku ubezpieczenia społecznego, w punkcie I zmienił częściowo wyrok Sądu Okręgowego w Lublinie z 25 lutego 2020 r., VIII U 3156/19, w punkcie I oraz poprzedzającą go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Lublinie

w ten sposób, że ustalił, iż odwołująca się, jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą podlega ubezpieczeniom społecznym w okresach od 7 lutego 2013 r. do 25 marca 2013 r. i od 25 marca 2014 r. do 22 września 2014 r., w punkcie II zmienił zaskarżony wyrok w punkcie II w ten sposób, że zniósł wzajemnie koszty postępowania za pierwszą instancję, w punkcie III oddalił apelację w pozostałej części, w punkcie IV zniósł wzajemnie koszty postępowania apelacyjnego.

Odwołująca zaskarżyła powyższy wyrok w części, tj. w zakresie punktu III, skargą kasacyjną. Wniosła o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazując na potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości interpretacyjne oraz ze względu na oczywistą zasadność skargi. Skarżąca poddaje w wątpliwość czy organ rentowy uprawniony był do wstecznego kwestionowania prawidłowości zgłoszenia odwołującej do ubezpieczeń społecznych, w tym dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego, w sytuacji, gdy każdorazowo ustalając prawo do zasiłku chorobowego czy zasiłku macierzyńskiego przed podjęciem wypłaty świadczeń, weryfikował na bieżąco podleganie dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej. W ocenie skarżącej takie postępowanie organu rentowego narusza zaufanie obywateli do organów władzy publicznej zmieniających swoje stanowisko w zależności od zmiennych kryteriów interpretacji (choćby na skutek zmiany linii orzeczniczej Sądu Najwyższego) przez organ rentowy powszechnie obowiązujących przepisów prawa materialnego.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniósł o wydanie postanowienia w przedmiocie odmowy przyjęcia jej do rozpoznania oraz o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie zasługiwała na przyjęcie do merytorycznego rozpoznania.

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1),

istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4).

Warunkiem skuteczności wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w związku z powołaniem się na potrzebę wykładni przepisów prawnych jest wykazanie przez autora skargi, że określony przepis prawa, mimo że budzi poważne wątpliwości, ze wskazaniem na czym te poważne wątpliwości polegają, nie doczekał się wykładni, bądź że jego niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które należy przytoczyć (postanowienia Sądu Najwyższego: z 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002 nr 12, poz. 151; z 15 października 2002 r., II CZ 102/02, niepublikowane). Rozstrzygnięcie wątpliwości interpretacyjnych nie może się sprowadzać do odpowiedzi na zarzuty autora skargi skierowane pod adresem zaskarżonego orzeczenia ani też do odpowiedzi na wątpliwości skarżącego, które można wyjaśnić za pomocą obowiązujących reguł wykładni bądź w drodze prostego zastosowania przepisów (postanowienie Sądu Najwyższego z 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP - wkładka 2003 nr 13, poz. 5).

Co do przesłanki przedsądu, jaką jest oczywista zasadność skargi kasacyjnej, należy w motywach wniosku zawrzeć wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się owa oczywistość i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia (postanowienia Sądu Najwyższego: z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531; z 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035; z 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289; z 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205; z 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z 5 września 2008 r., I CZ 64/08, LEX nr 512050). O ile dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego: z 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274; z 22 stycznia 2008 r., I UK

218/07, LEX nr 375616; z 26 lutego 2008 r., II UK 317/ 07, LEX nr 453107; z 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364; z 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego: z 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy należy stwierdzić, że skarżąca nie wykazała istnienia żadnej z powołanych przez siebie przesłanek przedsądu. Polemiczna skarga kasacyjna zawiera rozmaite kontrowersje faktyczne i prawne, które wszakże nie zostały objęte wnioskami o przyjęcie jej do merytorycznego rozpoznania. Sąd Najwyższy nie może domyślać się ani zastępować strony skarżącej w sformułowaniu takich wniosków o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, które wymagałyby merytorycznej interwencji najwyższej instancji sądowej. Oczywiście naruszenia przepisów prawa powinna być widoczna od razu, bez wnikania w szczegóły sprawy oraz bez potrzeby ponownej analizy istotnych kontrowersji prawnych. Ponadto autorka skargi rozminęła się z istotnymi, miarodajnymi i przekonującymi ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego wyroku, z których wynikało, że pomimo wznowienia działalności gospodarczej i opłacenia składki od najwyższej podstawy za luty i marzec 2013 r., prowadzenie tej działalności przez skarżącą miało pozorowany charakter „formalny”, gdyż skarżąca faktycznie przez te dwa miesiące nie prowadziła tej działalności a już w marcu urodziła pierwsze dziecko, po czym, z krótkimi przerwami, była niezdolna do pracy do 2018 r., pobierając przez ten okres stosowne świadczenia. Konkretnie rzecz ujmując, samo wznowienie działalności gospodarczej, bez realnego jej prowadzenia, i wystawienie dwóch faktur, których wartość nie pokryła nawet połowy należnych składek, mogło być ocenione za pozór

prowadzenia działalności gospodarczej w sposób intencjonalnie zmierzający do obejścia prawa pracy z ewidentnym zamiarem skorzystania z nienależnych świadczeń z ubezpieczeń społecznych, które nie przysługiwały bez wykazania realnego tytułu podlegania pracowniczym ubezpieczeniom. Dlatego na jurysdykcyjną tolerancję nie zasługują żadne działania skierowane na uzyskanie nienależnych świadczeń z ubezpieczenia społecznego w związku z intencjonalnymi deklaracją i opłaceniem składek z tytułu pozorowanego prowadzenia działalności gospodarczej. Takie zabiegi pozostawały w ewidentnej sprzeczności z podstawami kasacyjnego zaskarżenia, a także z zasadą równego traktowania wszystkich rzeczywiście ubezpieczonych, w tym z zasadą solidaryzmu ubezpieczeń społecznych.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, orzekając o kosztach postępowania kasacyjnego zgodnie z art. 98 § 1 k.p.c.

[mc]

(r.g.)